PRITARTA
Akmenės rajono savivaldybės tarybos
2019 m. rugpjūčio 29 d.
sprendimu Nr. T-175

PATVIRTINTA
Akmenės r. Dabikinės Vladimiro
Zubovo mokyklos direktoriaus
2019 m. rugpjūčio 29 d.
įsakymu Nr. V–60

AKMENĖS R. DABIKINĖS VLADIMIRO ZUBOVO MOKYKLA
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA
„MES AUGAME“

2019 METAI

PROGRAMĄ PARENGĖ:
Darbo grupės vadovė: specialioji pedagogė metodininkė Dalia Bakaitienė.

Darbo grupės nariai:

* priešmokyklinio ugdymo grupės pedagogė, specialioji pedagogė metodininkė Lidija Mašanauskienė.

* logopedė metodininkė Raminta Švažienė.

TURINYS

ĮVADAS 4

1. BENDROSIOS NUOSTATOS 5

1.1. Bendros žinios 5

1.2. Ugdytiniai ir jų poreikiai 6

1.3. Ugdytojai 6

1.4. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai 7

1.5. Požiūris į vaiką 7

1.6. Įstaigos ir regiono savitumas 7

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI 8

3. UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI 9

4. UGDYMO APLINKA, METODAI, PRIEMONĖS 9

4.1. Ugdymo(si) aplinka ir priemonės: 9

4.2. Ugdymo(si) metodai 11

5. UGDYMO TURINYS 13

6. UGDYMO(SI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS 22

7. NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI 23

PRIEDAI 24

ĮVADAS

Ikimokyklinio ugdymo programa „Mes augame“ (toliau – Programa), orientuota į vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių organizavimą Akmenės r. Dabikinės Vladimiro Zubovo mokykloje (toliau – Mokykla), pripažįstant jį lygiaverčiu ugdymo(si) proceso partneriu.

Programa grindžiama visuminio, integruoto ugdymo(si) idėjomis ir apima visas ugdymo(si) sritis.

Programoje yra numatyta ugdymo proceso dalyvių (pedagogų–vaikų–tėvų) sąveika, pedagoginės strategijos, principai, tikslai, uždaviniai, ugdymo(si) turinys, aplinka, priemonės bei rezultatai, vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimas.

Programa skirta ikimokyklinio amžiaus vaikams ir jų ugdytojams: ikimokyklinio ugdymo pedagogams, švietimo pagalbos specialistams, vadovams, bei ugdytinių tėvams (globėjams/ rūpintojams).

Programoje išryškintas mokyklos savitumas, ugdymo ir kitų paslaugų ypatumai.

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Bendros žinios

Mokyklos oficialus pavadinimas – Akmenės r. Dabikinės Vladimiro Zubovo mokykla.

Trumpasis pavadinimas – Vladimiro Zubovo mokykla, įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 290984490.

Akmenės r. Dabikinės Vladimiro Zubovo mokyklos pagrindinė paskirtis – pagrindinės mokyklos tipo specialioji mokykla, skirta intelekto sutrikimų turintiems vaikams.

Mokykloje vykdomos programos:

* Individualizuota pradinio ugdymo programa,

* Individualizuota pagrindinio ugdymo programa,

* Socialinių įgūdžių programa,

* Pritaikyta priešmokyklinio ugdymo programa,

* Pritaikyta ikimokyklinio ugdymo programa.

Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.

Mokyklos adresas – Mokyklos g. 3, Dabikinės kaimas, LT-85365, Akmenės seniūnija, Akmenės rajono savivaldybė.

Internetinė svetainė – www.zubovomokykla.lt

Facebook paskyra – Akmenės r. Dabikinės Vladimiro Zubovo mokykla.

Mokyklos priklausomybė – savivaldybės mokykla.

Mokyklos savininkas – Akmenės rajono savivaldybė, kodas 111100056, adresas: L.Petravičiaus a.2, LT–85132, Naujoji Akmenė.

Mokyklos istorija

Mokykla įsteigta 1903 m. Iki 1953 m. veikė kaip Dabikinės pradinė mokykla. 1930 m. -1932 m. – Dabikinės žemės ūkio mokykla, 1933 m. -1966 m. – Dabikinės vaikų prieglauda , vėliau pavadinta vaikų namais. 1953 m. -1973 m. veikė kaip Dabikinės septynmetė mokykla, vėliau peraugusi į aštuonmetę mokyklą. Nuo 1973 m. – Dabikinės pagalbinė mokykla, vėliau pavadinta specialiąja internatine mokykla. Nuo 2005 m. iki 2017 m. – Akmenės rajono Dabikinės specialioji mokykla, o nuo 2018 m. – Akmenės r. Dabikinės Vladimiro Zubovo mokykla.

1.2. Ugdytiniai ir jų poreikiai

Programa skirta ikimokyklinio amžiaus vaikams, turintiems mokymosi sunkumų dėl sulėtėjusios raidos (pažintinės, motorinės, savitvarkos, komunikacijos, emocinės bei socialinės), kuriems nustatyti dideli ir labai dideli specialieji ugdymosi poreikiai. Ikimokyklinio ugdymo programa orientuota į vaiko individualumą ir jo pagrindinių poreikių tenkinimą.

Siekiama tenkinti pagrindinius vaiko poreikius:

* poreikis jaustis saugiai – tai fizinė ir emocinė sveikata, esant suaugusiųjų globoje, palaipsniui mokantis saugoti save pačiam, priimti save tokį, koks yra, išreikšti save, jaustis pripažintam;

* poreikis bendrauti – tai santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais, būti gerbiamas, pripažintas, savitas;

* poreikis pažinti aplinką – tai orientavimasis supančioje aplinkoje, kasdienio gyvenimo situacijose, pagarba ir mandagus elgesys su žmonėmis, gamta, domėjimasis viskuo, noras tyrinėti;

* poreikis žaisti ir judėti – tai noras ir galimybė išreikšti save, bendrauti, pažinti, atsiskleisti vaiko individualioms galimybėms, kūrybiškumui, vaiko vaizduotei, lavinant mąstymą, ugdant kantrumą, fizinį aktyvumą;

* poreikis kūrybinei veiklai ir saviraiškai – tai vaiko domėjimasis ir noras žaisti naujomis technologijomis, žaislais, o taip pat noras ką nors veikti: piešti, lipdyti, konstruoti. Tam, kad vaikas galėtų įgyvendinti savo sumanymus, jam sudaromos palankios sąlygos, kuriama lanksti, prieinama, patogi, saugi ugdymosi erdvė ir aplinka;

* poreikis tenkinti savo smalsumą – paliesdamas, pajausdamas vaikas kaupia žinias, tikslina turimus vaizdinius, plečia savo žodyną.

Vaikų grupė – tai maža visuomenė, kurioje yra skirtingos patirties ir gebėjimų turinčių asmenybių.

Tokioje grupėje akcentuojami kiekvieno vaiko privalumai, priimamos jo negalės, gerbiamas kiekvienas, nepriklausomai nuo jo gebėjimų. Skatinama padėti vienas kitam, būti tolerantiškais, mokoma bendrauti ir draugiškai žaisti.

Įgyvendinant ikimokyklinio ugdymo programą, bus užtikrinamas vaiko poreikių tenkinimas, sudarytos saugios, vaikui prieinamos ugdymosi sąlygos.

1.3. Ugdytojai

Akmenės r. Dabikinės Vladimiro Zubovo mokyklos ikimokyklinio ugdymo grupėje dirba pedagogas, turintis aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir specialiojo pedagogo kvalifikaciją.

Kartu dirba jo padėjėjas. Vaikus ugdo ir kiti švietimo pagalbą teikiantys specialistai (logopedas, socialinis pedagogas, gydomojo fizinio ugdymo mokytojas).

1.4. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Ikimokyklinio ugdymo grupę lanko įvairių socialinių sluoksnių ir tautybių vaikai.

Tėvų (globėjų/rūpintpojų) lūkesčiai susiję su vaiko ugdymu. Jiems svarbu, kad būtų sudarytos visapusiško ugdymo(si) sąlygos, kad būtų tenkinami vaikų poreikiai, teikiama specialistų pagalba, tinkama vaiko priežiūra ir maitinimas, saugumo ir sveikatos užtikrinimas, ugdomi socialiniai įgūdžiai ir savarankiškumas.

Ikimokyklinės grupės paskirtis – atliepti tėvų (globėjų) lūkesčius ir poreikius: teikti šiuolaikišką, kokybišką ugdymą, saugoti ir stiprinti vaiko sveikatą.

Grupės pedagogė ir ugdytiniai palaiko gražius santykius su visa mokyklos bendruomene. Mokyklos bendruomenė nuolat siekia glaudaus bendradarbiavimo su šeima, skatina tėvų (globėjų) dalyvavimą įstaigos veikloje, siekia pažinti ugdytinių šeimas (organizuojant susirinkimus, bendrus renginius, pažymint valstybines šventes, puoselėjant tautines tradicijas, kuriant mokyklos erdves, bendraujant individualiai), domisi vaiką supančia emocine, socialine ir kultūrine aplinka. Užtikrina gautos informacijos konfidencialumą.

1.5. Požiūris į vaiką

Svarbiausia – tai pagarba sulėtėjusios raidos vaikui kaip asmenybei, pripažįstant jo negalę, mokymosi sunkumus, gebėjimus ir poreikius, sudarant sąlygas individualybės puoselėjimui bei savarankiškumo ugdymui.

1.6. Įstaigos ir regiono savitumas

Akmenės r. Dabikinės Vladimiro Zubovo mokykla yra vienintelė rajone, dirbanti pagal VI-ą lokalų specialiosios pagalbos teikimo modelį. Čia ugdomi vaikai, turintys didelių ir labai didelių ugdymosi sunkumų dėl sutrikusio intelekto, judesio ir padėties, kompleksinių sutrikimų, emocijų ir elgesio, žymių kalbos ir kitų komunikacinių sutrikimų.

Mokykla įsikūrusi Dabikinės kaime, kurį supa Dabikinės upė, stovi Vladimiro Zubovo dvaras, didelis parkas, primenantis dvaro istoriją, turintis naudingos pažintinės reikšmės. Tai mokykla, rodanti socialinį jautrumą, siekianti šiuolaikiško, saugaus, atviro ugdymo visiems intelekto sutrikimų turintiems vaikams. Pati mokyklos aplinka nuolat atnaujinama, kuriamos vis naujos edukacinės erdvės (biblioteka, klėtelė, sporto aikštynas, spyruokliukų aikštelė, lauko klasė, sūpuoklės, sensorinis kambarys, dinaminė interaktyviųjų kubų ir interaktyviųjų grindų klasė, žalioji klasė), pritaikytos didelių ir labai didelių specialiųjų poreikių turintiems vaikams.

Spalvingais baldais ir priemonėmis atnaujinta ikimokyklinio ugdymo grupė, naujausiomis kompiuterinėmis technologijomis papildytas logopedo kabinetas.

Regiono savitumas įgalina plėtoti glaudžius ryšius su socialiniais parneriais, kurie padeda pažinti Akmenės kraštą edukaciniais užsiėmimais ir išvykomis (Akmenės krašto muziejus, Ventos regioninio parko lankytojų centras, Kamanų valstybinio rezervato direkcija, Akmenės gimnazija, Naujosios Akmenės viešoji biblioteka, Akmenės gamtos ir kultūros parkas).

Mokykloje dirbantys mokytojai turi specialiojo pedagogo kvalifikaciją ir savo žinias pritaiko jautriems, sudėtingiems vaikų poreikiams tenkinti. Jie nuolat ieško optimalių metodų, tobulinančių ugdymo turinį.

Ugdymo įstaigos savitumą išryškina jos vizija ir misija.

Vizija - mokykla, rodanti socialinį jautrumą, siekia tapti šiuolaikiška, saugi, atvira visiems intelekto sutrikimą turintiems asmenims.

Misija – mokykla, gebanti darniai gyventi sparčiai kintančioje aplinkoje, sudaranti geras ugdymo(si) ir gyvenimo sąlygas, suteikianti visiems intelekto sutrikimą turintiems mokiniams prieinamą mokymą(si) pagal individualizuotas ugdymo programas. programas

Mokykla turi logotipą, vėliavą, dainą.

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Humaniškumo principas. Vaikas gerbiamas kaip asmenybė, garantuojama vaiko teisė gyventi ir elgtis pagal prigimtį ir asmeninę patirtį taip pat pripažįstama vaiko teisė būti skirtingam, pripažįstama vaiko vidinio pasaulio nepriklausomybė ir savarankiškumas.

Tautiškumo principas. Tradicijų, papročių, meno integracija į vaiko kasdieninį gyvenimą, ugdymą(si).

Individualizavimo ir diferencijavimo principas. Atsižvelgimas į kiekvieno vaiko individualius (fizinius ir dvasinius) poreikius, gebėjimus, sveikatą, interesus bei galimybes, amžiaus tarpsnių ypatumus ir savitumus.

Kūrybiškumo principas. Prigimtinių, kūrybinių vaiko galių ir saviraiškos puoselėjimas.

Partnerystės su šeima principas. Lygiavertė, tvirta ir nuosekli vaiko ir pedagogo, pedagogo ir šeimos ugdymo(si) proceso sąveika.

Nuolatinės kaitos principas. Ugdymo kokybės gerinimas, diegiant ugdymo naujoves, perimant gerąją užsienio ir Lietuvos pedagogų patirtį, tobulinant ugdymo modelius, vaikų pasiekimų vertinimo sistemą.

Tęstinumo principas. Ikimokyklinio ugdymo turinys derinamas su priešmokyklinio ugdymo turiniu.

Kontekstualumo principas. Ugdymo turinys glaudžiai siejamas su artimiausia vaiko aplinka.

Šių principų laikomasi planuojant ugdymo turinį, metodus, parenkant priemones, kuriant ugdymo aplinką, organizuojant ugdymo procesą, numatant pedagoginės sąveikos būdus, bendradarbiavimo su tėvais (globėjais/rūpintojais), vietos bendruomene ir socialiniais partneriais būdus.

3. UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Ugdymo tikslas – atsižvelgiant į kiekvieno vaiko patirtį, galias, ugdymosi poreikius, vadovaujantis humanistinėmis ir demokratinėmis vertybėmis, užtikrinti optimalią vaiko raidą.

Ugdymo uždaviniai:

* padėti atsiskleisti individualiems vaikų gebėjimams ir poreikiams, pritaikant ir įgyvendinant ugdymo(si) turinį, ieškant naujų metodų, būdų, priemonių;

* saugoti ir stiprinti vaiko fizinę ir psichinę sveikatą, ugdyti sveikos ir saugios gyvensenos įgūdžius, tenkinti judėjimo poreikį netradicinėse aplinkose;

* priimti vaiką tokį, koks jis yra, sudaryti sąlygas jo gebėjimų plėtotei per patyriminį ugdymą, garantuojant vaiko saugumą;

* bendradarbiaujant su šeima, globėjais, padėti vaikui suprasti jį supantį pasaulį įvairiais pasaulio pažinimo būdais;

* taikyti individualizuotą ugdymą(si), atsižvelgiant į vaiko turimą patirtį, galimybes, poreikius;

* ugdyti vaiko bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, bendraujant su bendraamžiais ir suaugusiais, skatinti laikytis bendravimo etikos, dorovinių elgesio normų, padėti perimti įvairias komunikavimo priemones.

4. UGDYMO(SI) APLINKA, METODAI, PRIEMONĖS

4.1. Ugdymo(si) aplinka ir priemonės

Ugdymo(si) aplinka ir ugdymo turinys susijungia į vieną visumą. Ugdomosios aplinkos tikslas – tenkinti vaikų galias, prigimtinius poreikius tyrinėti, žaisti, pažinti, judėti, veikti, puoselėti pasitikėjimą savo jėgomis, realizuoti bendravimo, estetinius, tautinius, dorovinius poreikius.

Siekiant vaikų ugdymo(si) tikslų įstaigoje taikomos priemonės:

* ugdomosios veiklos individualizuotas planavimas – veikimo kryptis, kuri padeda pasiekti vieno ar kito tikslo;

* edukacinė aplinka (fizinė ir psichologinė) – dinamiška ugdymo ir ugdymosi erdvė, sukurta ir veikiama edukatoriaus (pedagogo, tėvo) numatytam ugdymo tikslui pasiekti.

* materialinė aplinka – daiktinės priemonės reikalingos programoje apibrėžtam ugdymo turiniui įgyvendinti.

Edukacinė aplinka.

Pedagogai, tėvai (globėjai/rūpintojai) – pagrindiniai vaikų ugdymo(si) partneriai. Tačiau mokyklos edukacinė aplinka – trečiasis „pedagogas“. Todėl didelis dėmesys mokykloje skiriamas ugdomosios aplinkos ypatumams.

Fizinė aplinka.

Mokyklos aplinka pritaikyta vaikams, turintiems judesio ir padėties sutrikimų: pandusas, laiptų kopiklis, neįgaliųjų vežimėliai.

* grupės aplinka padalinta į saugias, jaukias, estetiškas, artimas namų aplinkai erdves: kūrybinei veiklai, pažintinei – tiriamajai veiklai, aktyviam judėjimui bei kūrybiniams-vaidmeniniams žaidimams. Aplinka pertvarkoma atsižvelgiant į vaikų amžių, poreikius ir ugdymo tikslus. Pedagogo fantazija neribojama, skatinama inovacijų paieška;

* visos priemonės, žaislai, ir kt. lengvai vaikų pasiekiami, prieinami;

* grupėse kuriamos edukacinės erdvės (ramybės, aktyvaus judėjimo, meniniai ir kt. kampeliai);

* vaikų veikla plėtojama ne tik grupėje. Salė pritaikyta vaikų meninei ir judriai veiklai, renginiams. Lauke įrengtos kiemo aikštelės vaikų žaidimams, spyruokliukų aikštelė, sporto aikštynas, sūpuoklės, pavėsinės.

Psichologinė aplinka:

* saugus, pasitikėjimą skatinantis mikroklimatas;

* palanki vaikų adaptacija bendradarbiaujant su šeima;

* ugdymo procesas planuojamas ir organizuojamas atsižvelgiant į spontaniškai kilusias vaikų idėjas ir suteikiant pagalbą jas įgyvendinti;

* problemų sprendimas „čia ir dabar“;

* bendrumo pojūčio formavimas – vaikas pilnavertis mokyklos bendruomenės narys.

Materialinė aplinka. Grupės aplinkoje vaikams gausu bendro naudojimo priemonių: kūrybiniams–siužetiniams žaidimams, vaikų vaidybai, dailei, muzikai, judėjimui, pažintinei – tiriamajai veiklai.

Pagrindinės vaiko ugdymosi priemonės: žaislai, žaidimai, įvairios medžiagos, įvairūs daiktai, sporto ir muzikos inventorius, knygos, plakatai, nuotraukos. Taip pat naudojamos informacinės kompiuterinės technologijos. Pedagogai patys kuria ir gamina vaizdines metodines priemones.

Priemonių tikslas - motyvuoti ir skatinanti vaikus pačius aktyviai veikti: kurti, tyrinėti, atrasti, pasirinkti, tobulinti savo praktinius gebėjimus, eksperimentuoti, būti kūrybiškais.

4.2. Ugdymo(si) metodai

Apima tarpusavyje susijusių pedagogo ir vaiko veiklą. Pagrindinis vaikų gebėjimų ugdymo(si) metodas – žaidimas. Pedagogas ieško tokių darbo metodų ir būdų, kurie geriausiai padėtų siekti užsibrėžtų tikslų ir uždavinių. Taikomi tokie metodai, kurie padėtų atsiskleisti kiekvieno vaiko individualumui bei kūrybinėms galioms, kurie turėtų vaikams patrauklių žaidybinių elementų bei skatintų vaikų praktinių įgūdžių formavimą(si).

Mokykloje dirbama tokiais ugdymo metodais, kuriais siekiama:

* sudaryti palankiausias sąlygas vaikui atsiskleisti ir tobulėti;
* kurti stimuliuojančią aplinką ir bendravimą;
* vaiko ugdymą susieti su natūralia aplinka, gamta;
* skatinti domėjimąsi aplinkos daiktais, reiškiniais per patyriminį ugdymą;
* tenkinant individualius vaiko poreikius.

Remtis vaiko gyvenimiška patirtimi – žaidimu, kuriame vaikas suvokia ir atkuria aplinkinį pasaulį.

Žaidybinis metodas – skatinantis vaikų teigiamas emocijas, padedantis formuotis socialiniams įgūdžiams, natūraliu būdu sukoncentruoti dėmesį į ugdomąją veiklą.

Vaizdinis metodas – nukreiptas į vaizdinių formavimą apie vaikus supančio pasaulio objektus ir reiškinius, taikant šiuolaikines informacines technologijas.

Praktinis metodas – kurio pagalba vaikams padedama per veiklą pažinti ir suprasti juos supančią aplinką.

Žodinis metodas – (pasakojimas, diskusija, pokalbis) suteikiantys galimybę perduoti informaciją.

Kūrybinis metodas – sudarantis sąlygas vaikams kelti ir įgyvendinti savo idėjas, ieškoti problemų sprendimo būdų.

Savitarpio pagalbos metodas – abipusio supratimo, pagarbos ir pagalbos skiepijamas.

5. UGDYMO TURINYS

Vaikų ugdymo(-si) pasiekimų sritys grupuojamos ir siejamos su kompetencijomis.

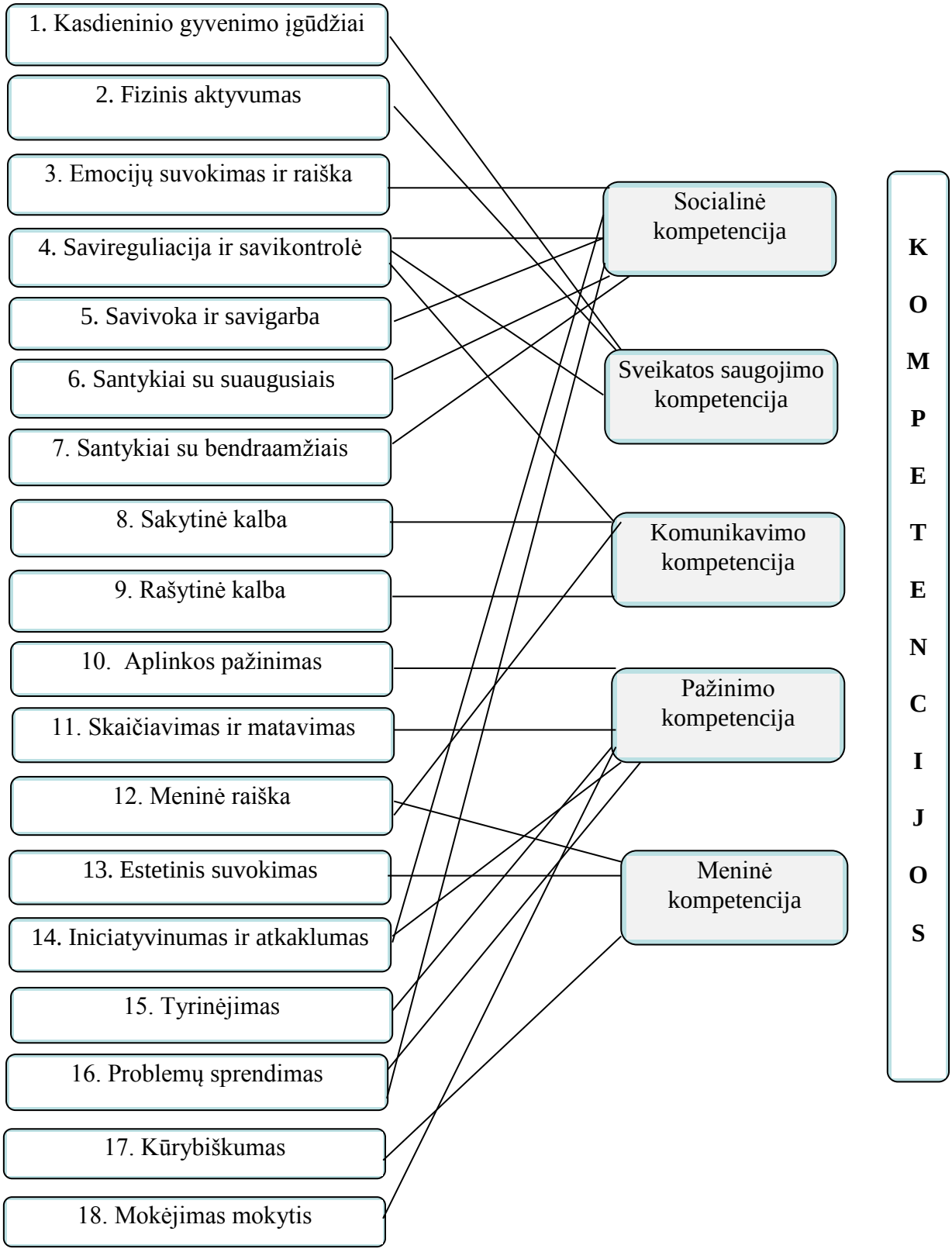

Socialinė kompetencija – gyventi ir būti greta, kartu, dalyvauti bendruomenės gyvenime, perimti jos patirtį.

Ugdomos sritys:

1. savivoka ir savigarba;
2. emocijų suvokimas ir raiška;
3. savireguliacija ir savikontrolė;
4. santykiai su suaugusiais;
5. santykiai sus bendraamžiais.

Ugdoma sritis; vertybinė nuostata; esminis gebėjimas; pedagogo siekiai	Vaiko veiksena ugdant(-is)
1. Savivoka ir savigarba	Reaguoja į pasakytą savo vardą. Atpažįsta save veidrodyje. Kalba pirmuoju asmeniu „aš noriu“, „mano“. Savo „aš“ sieja su savo veikla ir daiktų turėjimu – pasako, ką daro, ką veikia. Pasako, kas jis yra – berniukas ar mergaitė, atskiria berniukus nuo mergaičių. Pavadina kelias kūno dalis. Džiaugiasi, kad juo besirūpinantys suaugusieji ir kiti vaikai jį mėgsta ir priima. Jaučiasi esąs šeimos, vaikų grupės narys, kalba apie šeimą. Bando pasakyti, kaip jaučiasi, ko nori jis pats ir kaip jaučiasi, ko nori kitas asmuo. Stebi ir atpažįsta kitų palankumo ir nepalankumo jam ženklus (pasakytus žodžius, kvietimą žaisti kartu ir pan.).
Save vertina teigiamai.	
Supranta savo asmens tapatumą, pasako kas yra, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.	
Siekiama, kad ugdytų(-si): * savo asmeninio tapatumo jausmą; * bendrumo su šeima, grupe jausmą; * savęs teigiamą vertinimą.	
2.Emocijų suvokimas ir raiška	Mimika, kūno judesiais, garsais, gestais išreiškia džiaugsmą, liūdesį, baimę, pyktį. Džiaugsmą, liūdesį, baimę pyktį reiškia skirtingu intensyvumu (nuo silpno nepatenkinto niurzgėjimo iki garsaus rėkimo). Pradeda atpažinti, ką jaučia, turi savus emocijų raiškos būdus. Pradeda pavadinti pagrindines emocijas. Pradeda pastebėti kitų žmonių emocijų raišką, atpažįsta aiškiausiai reiškiamas emocijas ir į jas skirtingai reaguoja (pasitraukia šalin, jei kitas piktas; paglosto, jei kitas liūdi). Pradeda
Domisi savo ir kitų emocijomis ir jausmais.	
Atpažįsta ir įvardija savo emocijas ir jausmus, juos išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, atpažįsta ir įvardina kitų emocijas ir jausmus, bando į juos atsakyti (paguosti, užjausti), keisti savo elgesį (susilaikyti,	

neskaudinti, atsižvelgti į kitų norus).	suprasti, kad skirtingose situacijose jaučia skirtingas emocijas, kad jas išreiškia mimika, gestu, balsu, veiksmais. Atpažįsta kitų emocijas pagal veido išraišką, elgesį, veiksmus. Pastebi nuskriaustą, nusiminusį, mokosi jam padėti. Bando kalbėtis apie tai, kas gali padėti pasijusti geriau, jei esi nusiminęs, piktas.
Siekiama, kad ugdytų(-si): - susivokimą savo jausmuose ir juos pavadintų; Kitų jausmų atpažinimą ir tinkamą reagavimą į juos; Savo jausmų raišką tinkamais būdais, jausmų raiškos kontrolę.	
3. Savireguliacija ir savikontrolė	Gerai jaučiasi įprastoje aplinkoje. Nusiramina kalbinamas, glaudžiamas. Geriau valdo savo emocijų raišką ir veiksmus, reaguodamas į juo besirūpinančio suaugusiojo veido išraišką, balso intonaciją, žodžius. Išbando įvairius konfliktų sprendimo ar savo interesų gynimo būdus (rėkia, neduoda žaislo, pasako suaugusiajam).Bando laikytis suaugusiojo prašymų ir susitarimų.
Nusiteikęs sutelkti dėmesį, būti kantrus, valdyti emocijas ir elgesį.	
Ilgesnį laką sutelkia dėmesį klausymui, stebėjimui, veiklai, geba nusiraminti, kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus.	
Siekiama, kad ugdytų(-si): - gebėjimą susikoncentruoti veiklai, kantriai veikti, baigti veiklą; Gebėjimą laikytis susitarimų, taisyklių; Gebėjimą nusiraminti, atsipalai-duoti, kontroliuoti emocijų raišką.	Nuolat primenant ir sekdamas suaugusiojo bei kitų vaikų pavyzdžiu, laikosi grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių. Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio jį provokuojančiose situacijose, stengiasi suvaldyti savo pyktį, įniršį.
4. Santykiai su suaugusiaisiais	Atsiskirdamas nuo tėvų, padedamas pedagogo pamažu nurimsta ir įsitraukia į veiklą. Atpažįsta juo besirūpinantį suaugusįjį, džiaugiasi jį pamatęs, reaguoja į jo kalbinimą, kvietimą žaisti. Ramiai stebi nepažįstamus žmones, kai pedagogas yra šalia jo arba netoliese. Drąsiai veikia, išbando ką nors nauja, kai šalia yra juo besirūpinantis suaugusysis. Grupėje jaučiasi saugus, rodo pasitikėjimą pažįstamais suaugusiais, bendradarbiauja su jais: guodžiasi, klausia, prašo pagalbos. Priima su veikla susijusius
Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais.	
Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, su jais tariasi.	
Siekiama, kad ugdytų(-si): * gebėjimą atsiskirti nuo tėvų ir	

<table>
<tr><td>pasitikėti pedagogais, abipusę pagarbą;
* gebėjimą mokytis palaikyti partneriškus santykius su pedagogais.</td><td>suaugusiojo pasiūlymus.</td></tr>
<tr><td>5. Santykiai su bendraamžiais</td><td rowspan="4">Žiūri, kaip žaidžia kiti vaikai, juos stebi. Žaidžia greta kitų vaikų ir juos stebi, mėgdžioja jų veiksmus, judesius. Bando dalintis žaislais. Ieško bendraamžių draugijos, trumpam įsitraukia į kito vaiko žaidimą. Kartu su bendraamžiais žaidžia bendrus žaidimus. Padedamas suaugusiojo, laukia savo eilės, dalijasi žaislais, priima pasiūlymus. Sėkmingai įsitraukia į vaikų grupę ir nuolat kartu žaidžia. Geranoriškai priima kitų sumanymus, padeda kitam vaikui. Iškilus konfliktui, pats ieško sprendimo būdų arba prašo suaugusiojo pagalbos. Bando rodyti iniciatyvą bendrauti ir bendradarbiau- ti su kitais vaikais, palaikyti su jais gerus santykius. Turi draugą arba kelis nuolatinius žaidimų partnerius.</td></tr>
<tr><td>Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.</td></tr>
<tr><td>Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku (supranta kitų norus, dalijasi žaislais, užjaučia, padeda).</td></tr>
<tr><td>Siekiama, kad ugdytų(-si):
* gebėjimą užmegzti geranoriškus santykius su kitais vaikais;
* gebėjimą mokytis bendrauti ir bendradarbiauti, spręsti tarpusavio nesutarimus.</td></tr>
</table>

Sveikatos saugojimo kompetencija – sveikai gyventi, saugiai judėti ir veikti.

Ugdomos sritys:

1. fizinis aktyvumas;
2. kasdienio gyvenimo įgūdžiai.

<table>
<tr><th>Ugdoma sritis; vertybinė nuostata; esminis gebėjimas; pedagogo siekiai</th><th>Vaiko veiksena ugdant(-is)</th></tr>
<tr><td>1. Fizinis aktyvumas.</td><td rowspan="4">Savarankiškai (arba prilaikant) atsistoja, stovi, atsitupia, bėga, pasilenkia, eina į priekį, atgal, į šoną. Eina stumdamas ar tempdamas daiktą. Pastovi ant vienos kojos (arba prilaikant). Tikslingai eina ten, kur nori, apeina arba peržengia kliūtis. Atsispirdamas abiem kojomis, pašoka, nušoka nuo laiptelio, peršoka liniją, spiria kamuolį. Derina (arba su pagalba) akies-rankos, rankų-kojų judesius. Konstruoja, veria ant virvutės sagas, karoliukus. Ridena, gaudo, spiria kamuolį. Įkerpa popieriaus kraštą. Stovėdamas pasistiebia, pamėgdžioja įvairius judesius kojoms ir rankoms. Pagal galimybes lipa laiptais aukštyn ir žemyn prilaikant arba laikydamasis už turėklų. Šokinėja abiem arba ant vienos kojos, nušoka nuo paaukštinimo. Mokosi valdyti žirkles, pieštuką, kitas raiškos priemones.</td></tr>
<tr><td>Noriai, džiaugsmingai juda.</td></tr>
<tr><td>Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja (pagal galimybes) koordinuotai arba prilaikant atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija, lavinama smulkioji motorika.</td></tr>
<tr><td>Siekiama, kad ugdytų(-si):
* smulkiosios ir bendrosios motorikos įgūdžiai;
* rankų–akių koordinacija.</td></tr>
<tr><td>2. Kasdienio gyvenimo įgūdžiai.</td><td rowspan="4">Padedamas arba savarankiškai valgo, geria. Kartais parodo mimika, ženklais arba pasako, kada nori į tualetą. Suaugusiojo padedamas plaunasi šluostosi rankas, išpučia nosį. Paprašytas padeda žaislą į nurodytą vietą. Pasako, ko nori ir ko nenori valgyti. Suaugusiojo padedamas apsirengia ir nusirengia, apsiauna ir nusiauna batus, bando praustis, nusišluostyti veidą, rankas. Suaugusiojo padedamas bando serviruoti ir po valgio sutvarkyti stalą. Gali sutvarkyti dalį žaislų, su kuriais žaidė. Žaisdamas, ką nors veikdamas, stengiasi saugoti save ir kitus. Suaugusiojo padedamas, pasirenka drabužius ir avalynę pagal orus.</td></tr>
<tr><td>Noriai įvaldo sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.</td></tr>
<tr><td>Tvarkingai valgo, su suaugusiojo pagalba atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia, nusirengia, naudojasi tualetu. Prižiūri savo išorę: prausiasi, šukuojasi, saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje (su pagalba).</td></tr>
<tr><td>Siekiama, kad ugdytų(-si):
* savarankiškumą,
* tvarkingumą,
* atsakingumą,
* saugumą,
* tinkamą požiūrį į savo sveikatą.</td></tr>
</table>

Pažinimo kompetencija – smalsauti ir susipažinti, tyrinėti ir atrasti pasaulį.

Ugdomos sritys:

1. aplinkos pažinimas;
2. skaičiavimas ir matavimas;
3. tyrinėjimas;
4. mokėjimas mokytis.

<table>
<tr><th>Ugdoma sritis; vertybinė nuostata; esminis gebėjimas; pedagogo siekiai</th><th>Vaiko veiksena ugdant(-is)</th></tr>
<tr><td>1. Aplinkos pažinimas.</td><td rowspan="4">Domisi aplinka, sutelkia dėmesį į arti esančius daiktus, veidus. Reaguoja į skirtingus vaizdus, paviršius, kvapus, garsus, skonius. Atpažįsta artimus žmones, žaislus, daiktus Stebi ir atpažįsta artimiausią savo aplinką, orientuojasi joje. (Pagal galimybes) atpažįsta ir pavadina kai kuriuos gyvūnus, žmones, daiktus, jų atvaizdus. Žino kai kurių daiktų paskirtį ir jais naudojasi (šukos, šaukštas, nosinaitė). Atpažįsta ir pavadina vis daugiau artimiausioje aplinkoje esančių augalų (sodo, daržo, lauko) gyvūnų, daiktų, jais domisi. Skiria gamtos reiškinius. Orientuojasi grupės, mokyklos, namų aplinkoje. Pasako savo ir savo šeimos narių vardus. Dalyvauja prižiūrint augalus. Atpažįsta gamtoje ar paveikslėliuose dažniausiai sutinkamus gyvūnus, medžius, gėles, daržoves, pasako jų pavadinimus. Pasako metų laikų pavadinimus, 2-3 jiems būdingiausius požymius. Atpažįsta ir įvardija žinomiausius naminius, laukinius gyvūnus. Skiria pagrindines daržoves, vaisius, uogas. Rodo pagarbą gyvajai ir negyvajai gamtai, formuojasi atsakomybė už jos saugojimą.</td></tr>
<tr><td>Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja</td></tr>
<tr><td>Įvardija ir bando paaiškinti socialinius ir gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika.</td></tr>
<tr><td>Siekiama, kad ugdytų(-si):
* socialinės aplinkos pažinimą;
* gamtinės aplinkos pažinimą;
* pagarbą gyvybei ir aplinkai.</td></tr>
<tr><td>2. Skaičiavimas ir matavimas.</td><td rowspan="3">Gestais, mimika parodo, jog suvokia, ką reiškia „yra“ (nėra). Supranta, ką reiškia vienas. Pirštukais parodo, kiek turi metų. Skiria žodžius vienas-daug. Geba išrikiuoti daiktus į vieną eilę. Susidomi, kai parodomas kitokios formos, dydžio, spalvos daiktas: siekia jį paimti, seka akimis, tyrinėja. Atkreipia dėmesį į judančius, artėjančius</td></tr>
<tr><td>Nusiteikęs pasaulį pažinti skaičiuodamas ir matuodamas.</td></tr>
<tr><td>Pirmoji vaiko pažintis su skaičiaus sąvoka. Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį,</td></tr>
</table>

vartoti skaitmenis. Su pagalba grupuoja daiktus pagal spalvą, formą, dydį.	daiktus. Žaisdamas stengiasi rasti reikiamos formos, dydžio ar spalvos daiktą. Nuotraukoje, piešinyje, kompiuteryje atpažįsta anksčiau matytą daiktą. Supranta vis daugiau žodžių, kuriais nusakoma daikto forma, dydis, spalva. Tapatina daiktus pagal formą, dydį. Suranda tokios pat spalvos daiktus. Labai skirtingus ir vienodus daiktus palygina pagal ilgį, storį, aukštį (su pagalba).
Siekiama, kad ugdytų(-si): * suvokimą skirti “daug-mažai“; * gebėjimą dalintis po lygiai; * gebėjimą rikiuoti daiktus eilėje.	
3. Tyrinėjimas.	Stengiasi pamatyti, išgirsti, paliesti, paimti, paragauti žaislus ir kitus daiktus. Reaguoja į tai, kas vyksta aplinkui, bando dalyvauti (mimika, judesiais, garsais). Stengiasi išbandyti žaislus ar daiktus, stebi, kas vyksta aplinkui, rodo kitiems, ką pavyko padaryti. Patikusį veiksmą kartoja kelis kartus. Atsargiai elgiasi su nepažįstamais daiktais ir medžiagomis, tačiau rodo susidomėjimą, kas tai yra. Žaisdamas tyrinėja, bando daiktus bei medžiagas (plaukia ar skęsta, rieda ar sukasi ratu (su pagalba).
Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi.	
Tyrinėja save, socialinę, gamtinę aplinką, naudojasi tyrinėjimo būdais: stebėjimu, klausinėjimu, bandymais.	
Siekiama, kad ugdytų(-si): * domėjimąsi supančia aplinka; *tyrinėjimą, pasinaudojant įvairiais pojūčiais.	
4. Mokėjimas mokytis.	Reaguoja į kalbinimą, mimiką, žaislus, daiktus. Tyrinėja daiktus ir žaislus visais pojūčiais. Nori naujų įspūdžių, domisi aplinkos daiktais, juda, norėdamas paimti, pasiekti. Atlieka su daiktais įvairius veiksmus,- patraukia, pastumia, paridena ir stebi, kas vyksta, bando pakartoti pavykusį veiksmą. Džiaugiasi tuo, kas pavyko padaryti, ko išmoko.
Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.	
Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusius, klausinėdamas, išbandydamas.	
Siekiama, kad ugdytų(-si): * gebėjimas pasirinkti veiklą; Gebėjimas įsitraukti į veiklą; Gebėjimas klausti ir prašyti pagalbos.	

Komunikavimo kompetencija – klausytis, kalbėti išreiškiant save ir bendraujant su kitais.

Ugdymo sritys:

1. sakytinė kalba;

2. rašytinė kalba.

<table>
<tr><th>Ugdoma sritis; vertybinė nuostata; esminis gebėjimas; pedagogo siekiai</th><th>Vaiko veiksena ugdant(-is)</th></tr>
<tr><td>1. Sakytinė kalba.</td><td rowspan="4">Klausymas: klausosi suaugusiojo, skiria griežtą ir malonų kalbinančiojo suaugusiojo toną. Pagal galimybes supranta elementarius kalbančiojo klausimus ir prašymus. Atpažįsta artimiausios aplinkos garsus. Supranta savo ir artimųjų vardus, artimiausios aplinkos daiktų ir veiksmų pavadinimus. Klausosi skaitomų ir pasakojamų kūrinėlių, naujų žodžių. Pagal galimybes išklauso, reaguoja į kelis vienas paskui kitą sekančius prašymus.
Kalbėjimas: komunikavimui vartoja įvairius garsus ir judesius. Mėgdžioja garsus, skiemenis. Pagal galimybes vardina daiktų ar reiškinių, veiksmų pavadinimus. Su pagalba kalba kelių žodžių sakiniais, derindamas žodžius pagal skaičių, giminę, linksnį.</td></tr>
<tr><td>Nusiteikęs išklausyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba (pagal galimybes).</td></tr>
<tr><td>Klausosi kitų kalbėjimą, pagal galimybes supranta tai, kalba su suaugusiai, vaikais (mimika, veido išraiška).</td></tr>
<tr><td>Siekiama, kad ugdytų(-si):
* aplinkinių kalbėjimo klausymas ir supratimas (pagal galimybes);
* pagal galimybes ugdyti natūralų kalbėjimą su suaugusiais ir vaikais;
* pagal galimybes savo patirtį ir išgyvenimus reikštų kalba.</td></tr>
<tr><td>2. Rašytinė kalba.</td><td rowspan="4">Skaitymas: varto, žiūrinėja paveikslėlius knygutėse. Pradeda atpažinti mėgstamas knygele, nori, kad jas jam paskaitytų. Laiko knygelę taisyklingai. Kreipia dėmesį į aplinkoje esančias raides, žodžius, simbolius. Stebi knygelių paveikslėlius, pagal galimybes įvardina paveikslėlius. Domisi skaitymu.
Rašymas: stebi rašančius, domisi įvairiomis rašymo priemonėmis, brauko jomis įvairias linijas popieriaus lape. Domisi galimybe rašyti kompiuteriu, planšete. Pagal galimybes rašo savo vardo pirmą raidę.</td></tr>
<tr><td>Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.</td></tr>
<tr><td>Pagal galimybes atpažįsta raides, rašo jų elementus.</td></tr>
<tr><td>Siekiama, kad ugdytų(-si):
* norą domėtis knygelėmis, jas vartyti, rodyti paveikslėlius;
* reagavimą į skaitomą tekstą;
* domėjimąsi raiškos priemonėmis;
* norą stebėti rašančius, pačiam keverzoti.</td></tr>
</table>

Meninė kompetencija – įsivaizduoti, pajausti, kurti, grožėtis.

Ugdomos sritys:

1. meninė raiška;
2. estetinis suvokimas;
3. kūrybiškumas.

<table>
<tr><th>Ugdoma sritis; vertybinė nuostata; esminis gebėjimas; pedagogo siekiai</th><th>Vaiko veiksena ugdant(-is)</th></tr>
<tr><td>1. Meninė raiška.</td><td rowspan="4">Muzika, šokis: reaguoja į muzikos garsus, melodijas, balso intonacijas, judesius, suklusdamas, sutelkdamas dėmesį, nutildamas arba pradėdamas judėti ar garsais. Klausosi muzikos ir aplinkos garsų, spontaniškai žaidžia rankų ar kojų judesiais. Pagal galimybes, skambant muzikai, bando ploti, trepsėti, tūpčioti, sėdėdamas sūpuoja kojas, linguoja. Vienas, ar kartu su kitais vaikais, suaugusiuoju, niūniuoja melodijas, palydėdamas judesiais. Drauge bando žaisti muzikinius žaidimus, tekstą imituoja rankų, kūno judesiais. Mėgdžioja gyvūnų, augalų judesius.
Žaidimai, vaidyba: kalbinamas reiškia emocijas, norus įvairiomis balso intonacijomis, veido mimika, lingavimu, plojimu. Žaisdamas su daiktu ar žaislu, atlieka matytus veiksmus, judesius. Muzikiniuose rateliuose judesiais, veiksmais pamėgdžioja suaugusiuosius.
Vizualinė raiška: storu pieštuku, teptuku, kreidele baksnoja, brauko, teplioja palikdamas pėdsakus (taškus, dėmes, brėžius, įvairių krypčių linijas). Domisi ir džiaugiasi dailės priemonėmis, jas liečia, apžiūrinėja, varto. Spontaniškai keverzoja rankų judesių piešinius, Pagal galimybes bando spalvinti.</td></tr>
<tr><td>Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.</td></tr>
<tr><td>Pagal galimybes savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, patirtas emocijas, pagal galimybes muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualiai kurdamas.</td></tr>
<tr><td>Siekiama, kad ugdytų(-si):
* gebėjimą emocijų, patirties, įspūdžių raišką reikšti meninėmis priemonėmis ir būdais;
*norą ir susidomėjimą eksperimentuoti meninėmis raiškos priemonėmis;
* domėjimąsi menine kūryba ir improvizacija.</td></tr>
<tr><td>2. Estetinis suvokimas.</td><td rowspan="4">Susidomi, trumpam sutelkia dėmesį bei rodo pasitenkinimą, kai yra emocingai kalbinamas suaugusiojo, kai mato ryškius, gražių formų daiktus, spalvingus paveikslėlius, žaislus, girdi muziką, mato šokio judesius.</td></tr>
<tr><td>Domisi, gėrisi, grožisi aplinka, meno kūriniais, menine veikla.</td></tr>
<tr><td>Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.</td></tr>
<tr><td>Siekiama, kad ugdytų(-si):
* savo ir kitų kūrybos grožio suvokimą;
* aplinkos grožio suvokimą;</td></tr>
</table>

* gebėjimą pastebėti, įžvelgti grožį ir juo gėrėtis.	Atpažįsta kai kuriuos girdėtus muzikos kūrinius, matytus šokius. Džiaugiasi menine veikla, nori dainuoti, šokti, pasipuošti, gražiai atrodyti.
3. Kūrybiškumas.	Su pagalba atranda vis naujus dalykus artimiausioje, įprastoje aplinkoje. Su suaugusiojo pagalba žaisdamas atlieka simbolinius veiksmus. Savitai suvokia ir vaizduoja pasaulį. Džiaugiasi savitu veiksmo procesu, rezultatu.
Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.	
Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje.	
Siekiama, kad ugdytų(-si): * domėjimasis naujais, nežinomais dalykais; * gebėjimą daryti savaip.	

6. UGDYMO(SI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Pasiekimų vertinimo tikslas – padėti vaikui sėkmingai ugdytis pagal jo galias, kaupti informaciją apie kiekvieno vaiko pasiekimus, kad būtų galima koreguoti ugdymo procesą.

Pasiekimų vertinimo uždaviniai:

* individualizuoti vaikų ugdymą;

* pasirinkti tinkamiausią turinį, formas, būdus ir metodus;

* stiprinti ryšius tarp vaiko ir tėvų, globėjų.

Pasiekimų vertinimo principai:

* vaiko pasiekimai ir pažanga stebimi ir fiksuojami pagal ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą, kuriame išdėstyta aštuoniolika vaiko ugdymosi pasiekimų sričių su esminėmis nuostatomis ir gebėjimais, kuriuos vaikas įgyja iki šešerių metų;

* vaiko pasiekimai vertinami, atsižvelgiant į vaiko fizines, socialines–emocines, pažintines galias;

* vaikai vertinami du kartus per metus: spalio ir gegužės mėnesiais;

* užvedama vertinimo forma (priedas Nr. 1), kuri segama į „Vaiko aplanką“. Jame taip pat fiksuojama: vaiko reali veikla, darbeliai, specialistų komentarai, nuotraukos.

7. NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Andrikienė R.M., Ruzgienė A. (2001). Ankstyvosios vaikystės pedagogika. Klaipėda.
2. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa. Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2014 m. rugsėjo 2 d., Nr. V-779, Vilnius.
3. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. Vilnius. 2007.
4. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Švietimo ir mokslo ministerijos, Švietimo aprūpinimo centras, 2016. Parengė darbo grupė, vadovė prof. dr. O.Monkevičienė.
5. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymas Nr.ISAK-627 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“. Prieiga internetu: http/www.smm.lt/ugdymas/ikimokyklinis.htm.
6. Metodinės rekomendacijos Ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Švietimo ir mokslo ministerija. Vilnius, 2006. Parengė darbo grupė, vadovės L. Jankauskienė, O. Monkevičienė. Leidinys aprobuotas 2005 m. gruodžio 5 d.
7. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Švietimo ir mokslo ministerijos švietimo aprūpinimo centras.2015m.
8. Specialiojo ugdymo įstatymas.1998 m. gruodžio 15d., Nr.VIII-969,Vilnius.
9. East V., Evans L. Vienu žvilgsniu. Praktinis vaiko specialiųjų poreikių tenkinimo vadovas. Vilnius, 2005.

Internetinės svetainės:

www.smm.lt

wwww.ikimokyklinis.lt

PRIEDAI

1 priedas

UGDYMO(SI) PASIEKIMŲ VERTINIMO FORMA

Vaiko vardas, pavardė, amžius----------

(Pedagogas apie vaiko individualumą)

Kompetencija (vaiko pasiekimo sritys)	**Kas sekasi gerai**	**Kur reikia padėti**
SOCIALINĖ I. Emocijų suvokimas ir raiška II. Santykiai su bendraamžiais III. Santykiai su suaugusiais IV. Savivoka ir savigarba V. Savireguliacija ir savikontrolė		
SVEIKATOS I. Kasdienio gyvenimo įgūdžiai II. Fizinis aktyvumas		
PAŽINIMO I. Aplinkos pažinimas II. Tyrinėjimas, informacijos rinkimas III. Skaičiavimas ir matavimas.		

KOMUNIKAVIMO I. Sakytinė kalba II. Rašytinė kalba		
MENINĖ I. Meninė raiška II. Estetinis suvokimas III. Kūrybiškumas.		

Pedagogo vardas, pavardė----------

Pildymo data----------

Tėvų (globėjų) vardas, pavardė, parašas----------

2 priedas

ANKETA TĖVAMS27(GLOBĖJAMS/RŪPINTOJAMS)
„TĖVAI APIE VAIKĄ“

1. Vaiko vardas, pavardė: .....

2. Mamos vardas, pavardė: .....

3. Tėvo vardas, pavardė: .....

4. Kaip vaikas augo, vystėsi, kokia jo sveikata, ar turėjo traumų:
.....
.....
.....
.....
.....

5. Vaiko charakterio bruožai:
.....
.....
.....
.....
.....

6. Bendraudamas su bendraamžiais, jis

.....

.....

.....

.....

.....

7. Vaiko mėgstamas užsiėmimas (kokie filmai, žaidimai, knygos): .....

.....

.....

.....

.....

8. Šiandieninės vaiko problemos (sveikatos, bendravimo):

.....

.....

.....

.....

.....

TĖVŲ(GLOBĖJŲ/RŪPINTOJŲ) LŪKESČIAI

Mes pageidautumėme, kad

.....

.....

.....